

SYSTEM AUKCYJNY DLA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII MA 5 LAT

20 lutego 2015 r. uchwalono ustawę o OZE, która otworzyła nowy rozdział wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Od tego czasu system aukcyjny przeszedł znaczącą zmianę.

Wspieranie przez kraje członkowskie inwestycji w odnawialne źródła energii wynika z polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej określonej m.in. w dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Najważniejszym zobowiązaniem dla Polski wynikającym z przepisów dyrektywy jest osiągnięcie w 2020 roku co najmniej 15 proc. udziału energii z odnawialnych źródeł w zużyciu energii finalnej brutto, w tym co najmniej 10 proc. udziału energii odnawialnej zużywanej w transporcie. Zobowiązanie to zostało następnie wpisane do [Polityki energetycznej Polski do 2030 roku](#) oraz do [Krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych](#). Aby wypełnić te cele, ustawodawca przewidział system wsparcia dla przedsiębiorców planujących inwestycje w ekologiczne źródła energii.

Od 2005 roku obowiązywał w Polsce system wsparcia gwarantujący wytwórcom zakup energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a wszystkie regulacje dotyczące OZE znajdowały się w ustawie Prawo energetyczne. Istotą tego systemu był nałożony na sprzedawców energii obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE określonej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, bądź uiszczenia opłaty zastępczej.

Ustawa o OZE z 2015 roku wyłączyła przepisy dedykowane odnawialnym źródłom energii do odrębnej ustawy i wprowadziła zdecydowanie bardziej konkurencyjny system aukcyjny.

Zaprojektowanie i wprowadzenie aukcyjnego systemu wsparcia było zmianą rewolucyjną w obszarze wsparcia wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. System ten zapewnia konkurencyjność podmiotów przystępujących do aukcji, co przekłada się na maksymalnie korzystne ceny energii elektrycznej, a w konsekwencji ma wpływ na koszty energii elektrycznej oferowanej odbiorcom końcowym. Aukcję wygrywają bowiem przedsiębiorcy, którzy zaoferowali najniższą cenę sprzedaży energii.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki został wyposażony w kompetencje do ogłaszania, organizowania i przeprowadzania za pośrednictwem Internetowej Platformy Aukcyjnej aukcji na sprzedaż energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii. Pierwsze aukcje odbyły się 30 grudnia 2016 roku².

Zasady mechanizmu aukcyjnego, wraz z kolejnymi aktualizacjami ustawy OZE, podlegały zmianom, które dotyczyły m.in. systematyki podziału na tzw. „koszyki aukcyjne”.

Na przestrzeni kilku lat ewoluował również sposób rozstrzygnięcia aukcji. W aukcjach przeprowadzanych w 2016 r. i 2017 r. wygrywali uczestnicy, którzy zaoferowali najniższą cenę

sprzedaży – aż do wyczerpania ilości lub wartości tej energii określonej w ogłoszeniu o aukcji. Nowelizacja ustawy z 2018 r. wprowadziła tzw. regułę wymuszania konkurencji. Zgodnie z nią, aukcję wygrywają uczestnicy, którzy zaoferowali najniższą cenę sprzedaży energii i których oferty łącznie nie przekroczyły 100 proc. wartości lub ilości energii określonej w ogłoszeniu o aukcji i 80 proc. ilości energii elektrycznej objętej wszystkimi złożonymi ofertami. Taki zapis pozwala uniknąć sytuacji, w której wszystkie oferty wygrywają aukcję, nawet jeśli ilość lub wartość energii elektrycznej złożonych ofert nie wyczerpuje całego wolumenu lub wartości wskazanych w ogłoszeniu.

5 lat systemu aukcyjnego w liczbach :

- W aukcjach przeprowadzonych w latach 2016 – 2019 udzielono wsparcia dla ponad 2000 instalacji. Łączna wartość energii objętej wygranymi ofertami wyniosła ponad 38 mld zł.
- W wyniku rozstrzygnięcia przeprowadzonych aukcji sprzedano w sumie prawie 154 TWh.
- Zdecydowana większość wsparcia – tj. blisko 37 miliardów złotych – trafiła do instalacji nowych, czyli takich, w których wytworzenie energii elektrycznej po raz pierwszy nastąpi po dniu zamknięcia sesji aukcji.
- Najniższa średnia cena z ofert wygranych w danym koszyku została odnotowana w aukcji dedykowanej elektrowniom wiatrowym i wyniosła niecałe 200 zł/MWh (2018 rok), co było spowodowane silną presją cenową będącą efektem relatywnie niewielkiego – w stosunku do potrzeb rynkowych – wolumenu energii elektrycznej przeznaczonej na sprzedaż. Sytuację tę dodatkowo spotęgował fakt, że była to pierwsza aukcja od uruchomienia systemu wsparcia, tj. od 2016 r., przeznaczona dla nowych przedsięwzięć wiatrowych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, co spowodowało, że w wyniku rozstrzygnięcia tej aukcji zwycięskimi okazało się jedynie 31 ofert.
- Obserwujemy także spadek kosztów wytwarzania energii z instalacji fotowoltaicznych: średnia cena z ofert wygranych w 2017 r. wyniosła 372 zł/MWh, w 2018 r. wyniosła już tylko 352 zł/MWh, a w 2019 r. - 317 zł/MWh.
- Instalacje istniejące (migrujące z kończącego się systemu świadectw pochodzenia) z przeznaczonej dla nich puli o wartości ponad 46 mld złotych zdołały zagospodarować nieco ponad 1 mld złotych, co stanowi niewiele ponad 2 proc. łącznej wartości energii elektrycznej przeznaczonej dotychczas na sprzedaż w drodze aukcji.
- W wyniku rozstrzygnięcia dotychczasowych aukcji może powstać ok. 3,4 GW nowych mocy w technologii wiatrowej, ok. 1,7 GW w technologii PV oraz niecałe 70 MW nowych mocy w pozostałych technologiach OZE.
- Beneficjentami systemu aukcyjnego są głównie wytwórcy wykorzystujący do wytwarzania energii elektrycznej energię promieniowania słonecznego i wiatru na lądzie. Pozostałe technologie stanowią margines, aczkolwiek potencjał tkwi jeszcze w projektach opartych o technologie biogazowe.